

دستورالعمل توافق و تفاهم خوداظهاری درآمد مشمول مالیات و مالیات عملکرد سال ۱۳۸۸ صاحبان مشاغل امور صنفی (مشمول قانون نظام صنفی) در اجرای مقررات تبصره ۵ ماده ۱۰۰ و ماده ۱۵۸ قانون مالیاتهای مستقیم و با توجه به بند ۸ تصویب نامه شماره ۱۵۰۸۶۶/ت/۳۸۸۴۲ ک مورخ ۱۷/۱۱/۸۶ کمیسیون اصل ۱۳۸ قانون اساسی

دستورالعمل

با توکل به خداوند قادر متعال و در اجرای مقررات تبصره ۵ ماده ۱۰۰ و ماده ۱۵۸ قانون مالیاتهای مستقیم و بند ۸ تصویب نامه شماره ۱۵۰۸۶۶/ت/۳۸۸۴۲ ک مورخ ۱۷ / ۱۱ / ۸۶ / ۸۶ کمیسیون اصل ۱۳۸ قانون اساسی به پیوست دستورالعمل اجرایی تعیین درآمد مشمول مالیات و مالیات عملکرد سال ۱۳۸۸ صاحبان مشاغل مشمول قانون نظام صنفی که در اجرای بند ۸ تصویب نامه فوق الاشاره به امضای نمایندگان وزارت بازرگانی، شورای اصناف کشور، مجامع امور صنفی تولیدی و خدمات فنی و توزیعی و خدماتی تهران و این سازمان رسیده است برای اجرا ابلاغ می گردد. مقتضی است ترتیبی اتخاذ گردد به منظور حسن اجرای دستورالعمل مذکور اقدامات لازم به شرح زیر انجام گیرد.

۱_ در اجرای بند یک ضمن ارسال یک نسخه از تصویر دستورالعمل مربوط برای هر یک از اعضای کارگروه های شهری و استانی، نسبت به تشکیل کارگروه های مذکور حسب مورد اقدام گردد.

۲_ در اجرای بند ۲، با توجه به میزان مالیات سهم مشاغل از بودجه سال ۱۳۸۹ که به آن اداره کل ابلاغ گردیده است سهم کل مالیات واحدهای صنفی مشمول قانون نظام صنفی را تعیین و به منظور تعیین سهم مالیات هر یک از شهرها در مهلت مقرر به کارگروه استانی اعلام نمائید.

۳_ ترتیبی اتخاذ گردد تا ادارات امور مالیاتی در استانها به تفکیک هر شهر و در تهران به تفکیک هر اداره کل سوابق مالیاتی (مالیات قطعی شده و در صورت عدم قطعیت مالیات تشخیصی) دو سال اخیر (۸۶ و ۸۷) هر یک از واحدهای صنفی مربوط به هر اتحادیه را با توجه به لیست واحدهای صنفی دریافتی از اتحادیه مربوط و همچنین سوابق مالیاتی و مشخصات واحدهای صنفی خارج از لیست اتحادیه (غیر عضو) را در اجرای بند ۷ و تبصره آن به هر یک از اتحادیه های ذیربط اعلام نمایند.

لازم به توضیح است ادارات امور مالیاتی بر اساس بخشنامه شماره ۱۳۵۹ / ۲۰۰ مورخ ۲۵ / ۱ / ۸۹ مکلف به تهیه موارد مذکور بوده اند لذا لازم است اطلاعات تهیه شده بر اساس بخشنامه مذکور در اجرای بند ۳ فوق مدنظر قرار گیرد.

علی عسکری

رییس کل سازمان امور مالیاتی کشور

با توکل به خداوند قادر متعال و در اجرای بند 8 تصویب نامه شماره 150866 / ت 38842 ک مورخ 17 / 11 / 86 کمیسیون اصل 138 قانون اساسی و بنا به اختیار حاصل از تبصره (5) ماده 100 و ماده 158 ق.م.م و به منظور برقراری تعامل و جلب مشارکت و همکاری اتحادیه ها در جهت اجرای مطلوبتر عدالت مالیاتی و استفاده بهینه از منابع و با در نظر گرفتن اوضاع و احوال اقتصادی و موقعیت اقلیمی برای تعیین درآمد مشمول مالیات و مالیات عملکرد سال 1388 صاحبان مشاغل امور صنفی موضوع ماده 95 قانون مالیاتهای مستقیم جلساتی با حضور نمایندگان وزارت بازرگانی، شورای اصناف کشور، مجامع امور صنفی تهران و سازمان امور مالیاتی کشور در خصوص نحوه تعیین درآمد مشمول مالیات و مالیات عملکرد سال 1388 صاحبان مشاغل مذکور با هماهنگی اتحادیه ها برگزار و مقرر گردید:

1_ به منظور برنامه ریزی و هماهنگی و نظارت بر نحوه تخصیص سهم بودجه ای سال 1389 مالیات مشاغل مشمول قانون نظام صنفی تابع شورای اصناف کشور، کارگروه هایی در سه سطح کشوری، استانی و شهری با ترکیب اعضای زیر تشکیل می گردد:

الف: کارگروه کشوری

1_ رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور

2_ معاون توسعه بازرگانی داخلی وزارت بازرگانی

3_ معاون عملیاتی سازمان امور مالیاتی کشور

4_ رئیس شورای اصناف کشور

5_ رئیس مرکز امور اصناف وزارت بازرگانی

6_ رئیس مجمع امور صنفی تولیدی و خدمات فنی تهران

7_ رئیس مجمع امور صنفی توزیعی و خدماتی تهران
دبیرخانه کارگروه دفتر امور تشخیص مالیاتی می باشد

ب: کارگروه استانی:

1_ مدیر کل امور مالیاتی استان

2_ رئیس سازمان بازرگانی استان

3_ رئیس مجمع امور صنفی مرکز استان

1_ رییس اداره امور مالیاتی شهر

2_ رییس اداره بازرگانی شهر

3_ رییس مجمع امور صنفی شهر

2_ ادارت کل امور مالیاتی با در نظر گرفتن سابقه مالیاتی صاحبان مشاغل مشمول قانون نظام صنفی، سهم مالیات مشاغل مذکور را با توجه به میزان مالیات تعیین و ابلاغ شده از طرف سازمان امور مالیاتی کشور برای منبع مشاغل در بودجه سال 1389 تعیین و حداکثر تا تاریخ 30 / 2 / 1389 به کارگروه استانی اعلام می نماید.

3_ کارگروه استانی با توجه به میزان فعالیت اقتصادی مشاغل هر شهر و همچنین میزان مالیات اعلام شده از طریق اداره کل امور مالیاتی آن استان، تا 6 / 3 / 1389 سهم مالیات هر شهر را تعیین و به کارگروه شهری اعلام می دارد.

4_ کارگروه شهری با توجه به میزان فعالیت اقتصادی مشاغل و تعداد مؤدیان مربوط به اعضا اتحادیه و همچنین میزان مالیات اعلامی توسط کارگروه استانی، تا 21 / 3 / 1389 سهم مالیات هر اتحادیه را تعیین و به اتحادیه ذیربط اعلام می دارد.

تکالیف اتحادیه های صنفی

5_ اتحادیه های صنفی لیست واحدهای صنفی خود را شامل: نام و نام خانوادگی، شماره شناسنامه، کد ملی، شماره پروانه کسب، نوع فعالیت، خرده فروشی، عمده فروشی (حسب رسته شغلی در پروانه کسب)، تعداد شرکاء و نشانی و کد پستی هر یک به تفکیک هر واحد شغلی و شرکاء مربوطه (در صورت وجود) به شرح جدول پیوست در قالب فایل الکترونیکی تحت نرم افزار اکسل (راست چین) و یا به صورت دستی تهیه و حداکثر تا تاریخ 25 / 3 / 1389 به ادارات امور مالیاتی ذیربط و مجامع امور صنفی ارائه نمایند.

تبصره: در صورتی که با توجه به تفاهم سال قبل اتحادیه نسبت به ارائه لیست اعضای خود اقدام نموده باشد چنانچه تاکنون تغییری در لیست آنها بوجود نیامده باشد، اتحادیه می تواند لیست سال قبل را مطابق این بند تکمیل و به اداره امور مالیاتی ارائه نمایند.

6_ اتحادیه های صنفی درآمد مشمول مالیات و مالیات هر یک از صاحبان مشاغل مربوط به اتحادیه خود (اعم از عضو و غیر عضو - بر اساس لیست ارائه شده از طرف ادارات امور مالیاتی و همچنین شناسایی شده در اتحادیه ها) را با توجه به میزان مالیات اعلامی توسط کارگروه شهری و درآمد واقعی حاصل از فعالیت شغلی به گونه ای تعیین نمایند که جمع مالیاتهای در نظر گرفته شده برای واحدهای صنفی مربوط، به میزان مالیات اعلام شده توسط کارگروه شهری باشد و فهرست تکمیل شده که حاوی درآمد مشمول مالیات و مالیات صاحبان مشاغل مربوطه باشد را به شرح فرم پیوست در قالب فایل الکترونیکی تحت نرم افزار اکسل (راست چین) و یا به صورت دستی تهیه و برای مشاغل موضوع بندهای 1 و 2 ماده 95 ق.م.م. حداکثر تا تاریخ 31 / 4 / 1389 و برای صاحبان مشاغل موضوع بند ج ماده 95 ق.م.م. حداکثر تا تاریخ 31 / 5 / 1389 به اداره امور مالیاتی ذیربط

تسلیم و مراتب را قبلاً به نحوه مقتضی به مؤدیان مورد نظر اعلام نمایند تا مؤدیان مذکور بر اساس آن اظهارنامه مالیاتی خود را به اداره امور مالیاتی تسلیم نمایند.

تکالیف ادارات امور مالیاتی

7_ ادارات امور مالیاتی پس از دریافت لیست مشخصات واحدهای صنفی مربوط به هر اتحادیه در اجرای بند 5 این دستورالعمل، سوابق مالیاتی (مالیات قطعی شده و در صورت عدم قطعیت مالیات تشخیصی) دو سال اخیر (86 و 87) آنها را حداکثر ظرف مدت پانزده روز به اتحادیه ذیربط ارائه خواهند نمود.

تبصره: ادارات امور مالیاتی مکلفند فهرست واحدهای صنفی که در فهرست مشخصات اتحادیه مزبور نبوده (واحدهای غیر عضو) اما با توجه به فعالیت و رسته و رشته شغلی جزء اتحادیه مزبور محسوب می گردد را نیز با درج سوابق مالیاتی دو سال اخیر و مشخصات آنها به اتحادیه مربوط ارائه نمایند.

سایر مقررات

8_ درآمد مشمول مالیات قبل از کسر معافیت تعیین شده توسط اتحادیه صنفی برای صاحبان مشاغل امور صنفی موضوع بند (ج) ماده 95 قانون مالیاتهای مستقیم در اجرای تبصره 5 ماده 100 قانون مالیاتهای مستقیم قطعی می باشد. همچنین صاحبان مشاغل موضوع بندهای 1 و 2 ماده 95 قانون مالیاتهای مستقیم به استثنای مؤدیان مذکور در بند 15 این دستورالعمل در صورت تسلیم اظهارنامه مالیاتی عملکرد سال 1388 حداقل به میزان درآمد مشمول مالیات و مالیات تعیین شده توسط اتحادیه های امور صنفی مشمول مقررات ماده 158 قانون مالیاتهای مستقیم خواهند بود. در غیر این صورت توسط ادارات امور مالیاتی برابر مقررات رسیدگی خواهد شد.

1_ 8- عدم تسلیم اظهارنامه در موعد مقرر توسط هر یک از مؤدیان موجب محرومیت از معافیت مالیاتی موضوع ماده 101 قانون مالیاتهای مستقیم خواهد بود.

9_ اظهارنامه مالیاتی صاحبان مشاغل موضوع بندهای 1 و 2 ماده 95 قانون مالیاتهای مستقیم که درآمد مشمول مالیات و مالیات ابرازی آن حداقل به میزان درآمد مشمول مالیات و مالیات تعیین شده توسط اتحادیه صنفی ارائه شده و به عنوان نمونه جهت رسیدگی انتخاب نشوند قطعی تلقی می گردند.

10_ در اجرای ماده 158 قانون مالیاتهای مستقیم نمونه انتخابی برای رسیدگی به مشمولین بندهای 1 و 2 ماده 95 قانون مالیاتهای مستقیم و از بین اظهارنامه های تسلیمی مشمول این دستورالعمل و به میزان 3 % توسط اداره امور مالیاتی ذیربط تعیین می گردد (مشروط به اینکه در سه سال اخیر به عنوان نمونه جهت رسیدگی انتخاب نشده باشد)

11_ در صورت عدم تسلیم فهرست صاحبان مشاغل اتحادیه مربوط حاوی درآمد مشمول مالیات و مالیات تعیین شده توسط اتحادیه های صنفی تا تاریخ تعیین شده به شرح بند 6 این دستورالعمل به اداره امور مالیاتی و یا عدم تعیین درآمد مشمول مالیات و مالیات کلیه مؤدیان مورد نظر، مؤدیان مذکور مشمول این دستورالعمل نخواهند بود، در این صورت سازمان امور مالیاتی برابر مقررات تصمیم مقتضی اتخاذ خواهد نمود.

12_ به منظور ایجاد تسهیلات لازم برای وصول مالیات موضوع این دستورالعمل با رعایت مقررات ماده 167 قانون مالیاتهای

مستقیم برای صاحبان مشاغل موضوع [بند ج ماده 95](#) ق.م.م. چهل درصد مالیات سال قبل به عنوان علی الحساب و برای صاحبان مشاغل بندهای [1 و 2 ماده 95](#) ق.م.م. چهل درصد مالیات تعیین شده توسط اتحادیه به صورت نقد در زمان تسلیم اظهارنامه و مابقی حداکثر در 5 قسط مساوی ماهانه از پایان آذرماه 1389 تقسیط گردد.

13_ عدم پرداخت اقساط در سر رسید مقرر مانع از صدور برگ قطعی برای مؤدیان مشمول این دستورالعمل نمی باشد، در صورت عدم پرداخت اقساط در سر رسید (تاریخ انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه مالیاتی) مشمول جریمه مقرر در [ماده 190](#) قانون مالیاتهای مستقیم می گردند.

14_ هر گاه بر اساس اسناد و مدارک بدست آمده مشخص گردد، درآمد مشمول مالیات مشخصه هر یک از مؤدیان موضوع این دستورالعمل بیش از درآمد مشمول مالیات ابرازی یا تعیین شده توسط اتحادیه باشد مالیات مابه التفاوت وفق مقررات مطالبه خواهد شد.

15_ مؤدیان ردیفهای 1 الی 7 و 12 موضوع [بند الف ماده 96](#) قانون مالیاتهای مستقیم مشمول این دستورالعمل نبوده و پرونده آنها کلاً توسط اداره امور مالیاتی مورد رسیدگی قرار می گیرد.

16_ مؤدیانیکه اظهارنامه آنها در اجرای بند 14 این دستورالعمل به عنوان نمونه انتخاب و مورد رسیدگی قرار می گیرد در صورتیکه درآمد مشمول مالیات مشخصه قطعی (قبل از کسر معافیت) با رقم ابرازی آنان، بیش از 15 درصد اختلاف داشته باشد، مشمول حکم [ماده 194](#) ق.م.م خواهند بود.

17_ پرداخت های انجام شده در سال 1388 هر یک از مؤدیان، در اجرای مقررات مواد [165](#)، [137](#) و [172](#) قانون مالیاتهای مستقیم با رعایت مقررات از درآمد مشمول مالیات آنها قابل کسر می باشد.

18_ مجامع امور صنفی تمام تلاش و مساعی خود را به منظور جلب مشارکت اعضای خود جهت تسلیم اظهارنامه مالیاتی بکار گیرند همچنین سازمان امور مالیاتی کشور اطلاع رسانی لازم را به عمل خواهد آورد.

19_ کارگروه استانی بر عملکرد کارگروههای شهری و کارگروه کشوری بر عملکرد کلیه کارگروهها نظارت داشته و در مورد اختلاف نظر حسب مورد اتخاذ تصمیم می نمایند.

20_ این دستورالعمل در پنج نسخه که هر کدام حکم واحد دارد در تاریخ 22 / 2 / 1389 تنظیم گردیده است.

محل امضاء

علی عسکری

رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور

محمد علی ضیغمی

معاون توسعه بازرگانی داخلی وزارت بازرگانی

قاسم نوده فراهانی
رییس شورای اصناف کشور

قاسم نوده فراهانی
رییس مجمع امور صنفی توزیعی و خدماتی تهران

محمد پورمزرعه
رییس مجمع امور صنفی تولیدی و خدمات فنی تهران

محمود شکری
معاون عملیاتی سازمان امور مالیاتی کشور

فرم مشخصات اعضای اتحادیه های صنفی موضوع بند 5 دستورالعمل اجرایی										
اداره کل امور مالیاتی..... اداره امور مالیاتی..... اتحادیه صنفی..... شهر.....										
ردیف	نام و نام خانوادگی	نام پدر	شماره شناسنامه	کد ملی	تعداد شرکاء	شماره پروانه کسب	نوع فعالیت		کد پستی	نشانی
							خرده فروشی	عمده فروشی		

مهر و امضای اتحادیه صنفی

شماره: 150866 / ت 38842 ک

تاریخ: 17 / 11 / 1386

پیوست:

وزارت بازرگانی- وزارت امور اقتصادی و دارایی- وزارت صنایع و معادن
وزارت کار و امور اجتماعی- وزارت رفاه و تأمین اجتماعی- وزارت کشور

وزیران عضو کارگروه حل مشکلات اصناف در جلسه مورخ 1 / 8 / 1386 به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و با رعایت تصویب نامه شماره 60787 / ت 37687 ه مورخ 20 / 4 / 1386 تصویب نمودند:

1_ واحدهای صنفی تولیدی مشمول قانون نظام صنفی در صورتی که دارای مجوز فعالیت از وزارت صنایع و معادن نباشند، از ابتدای سال 1386 با توجه به آیین نامه اجرایی قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی، موضوع تصویب نامه شماره 67452 / ت 28328 ه مورخ 28 / 12 / 1381، مشمول مالیات و عوارض بند (ه) ماده 3 قانون موسوم به تجمیع عوارض نخواهد بود.

2_ پرونده مالیاتی (کالا و خدمات) مورد اختلاف در جریان رسیدگی و مطالبه سالهای قبل از سال 1386 واحدهای تولیدی صنفی مشمول قانون نظام صنفی، با هماهنگی سازمان امور مالیاتی کشور و مجامع امور صنفی در مراجع قانونی مربوط حل

و فصل گردد. رفع هر گونه اختلاف بین مؤدی و شهرداری در مورد عوارض شهرداری ها از طریق کمیسیون موضوع ماده 77 قانون شهرداری صورت خواهد گرفت.

3_ نمونه مربوط به فهرست حقوق کارکنان واحدهای صنفی موضوع **ماده 86** قانون مالیاتهای مستقیم از سوی سازمان امور مالیاتی کشور با همکاری مجامع امور صنفی بازرگاری و نمونه ساده و شفاف برای واحدهای صنفی طراحی شود.

4_ واحدهای صنفی فهرست کامل حقوق و مزایای تخصیصی یا پرداختی را در اجرای مقررات **ماده 86** قانون مالیاتهای مستقیم با رعایت مقررات مربوط در اولین دوره هر سال به اداره مالیاتی تسلیم و در ماههای بعد در صورت تغییر فهرست تغییرات را ارائه نمایند.

5_ فهرست ارائه شده به اداره امور مالیاتی مبنای محاسبه مالیات حقوق و مزایای کارکنان از سوی مأموران مالیاتی قرار می گیرد، مگر اینکه طبق اسناد و مدارک مثبت خلاف آن اثبات گردد.

6_ در صورت عدم ارائه فهرست حقوق در اجرای **ماده 86** قانون مالیاتهای مستقیم، فهرست ارائه شده به سازمان تأمین اجتماعی با رعایت مقررات مبنای مطالعه مالیاتی از سوی مأموران مالیاتی قرار می گیرد، مگر اینکه طبق اسناد و مدارک مثبت خلاف آن اثبات گردد.

7_ سازمان تأمین اجتماعی در صورت درخواست سازمان امور مالیاتی کشور، هر گونه اطلاعات مربوط را در اختیار سازمان یاد شده قرار دهد.

8_ در خصوص مالیات شغلی (عملکرد) واحدهای صنفی، با توجه به اعلام آمادگی اتحادیه های صنفی مبنی بر تعیین مالیات اعضای تحت پوشش خود با رعایت مقررات قانون مالیاتهای مستقیم و موافقت سازمان امور مالیاتی کشور، سازمان امور مالیاتی کشور با همکاری نمایندگان وزارت بازرگانی و شورای اصناف کشور و مجامع امور صنفی تهران دستورالعمل مربوط به نحوه واگذاری و تعیین مالیات صاحبان مشاغل را در چارچوب مقررات تهیه و به شورای اصناف کشور و اتحادیه ها و مجامع امور صنفی کشور اعلام نماید. شورای اصناف کشور، فهرست اتحادیه های صنفی کشور را در یک برنامه زمان بندی سه ساله، به منظور تعیین مالیات اعضای تحت پوشش خود تهیه و تا پایان دی ماه سال جاری به وزارت بازرگانی و سازمان امور مالیاتی کشور ارائه نماید. بر اساس فهرست ارائه شده توسط شورای اصناف، یک سوم اتحادیه های موجود کشور از سال 1386 و یک سوم دیگر از سال 1387 و بقیه اتحادیه ها از سال 1388 مسئولیت تعیین مالیات واحدهای صنفی تحت پوشش خود را با رعایت قوانین و مقررات مربوط عهده دار خواهند بود.

تبصره: در رابطه با تعیین مالیات شغلی واحدهای فاقد پروانه کسب و واحدهایی که تحت پوشش اتحادیه های صنفی نمی باشند، سازمان امور مالیاتی کشور رسماً اقدام خواهند نمود.

9_ نظر به عدم تخصیص تسهیلات اشتغال زایی زود بازده جهت توسعه واحدهای صنفی تولیدی و خدماتی موجود که کمتر از پنج نفر شاغل دارند و با عنایت به اهمیت موضوع اشتغال مولد و پایدار و توسعه و تقویت کالاهای صادراتی صنوف و تنظیم بازار و نگاه اصولی و منطقی در استفاده مطلوب از منابع و تسهیلات ارائه شده در قالب طرحهای کوچک زود بازده کار آفرین، اولویت معرفی واحدهای صنفی جهت استفاده از این تسهیلات، با توجه به زیر ساختها، توسعه صادرات و تقویت خوشه های

